

Johna Donalda so seve zaprli, porota ga je obsodila na smrt in tri dni po obsodbi so ga obesili, kakor mu je bil prerokoval pri prvem srečanju prerok-kmet Mac Gregor.

Dvigimo naše sadjarstvo!

V dobi gospodarske krize ima naše kmetijstvo zelo malo panog, ki bi bile vsaj nekoliko dobičkanosne. Sadjarstvo je med temi. Toda tudi temu grozi nevarnost, kajti racionalizacija v proizvodnji in tehnično boljša organizacija v prodaji, poleg tega še sistematično pospeševanje v tujih državah usposablja naše konkurente in tekmece, da nas občutno izpodrivajo s svetovnega trga.

Da opozorimo na nevarnosti, pokažemo odpomoč in usposobimo naše sadjarje za uspešno borbo za obstanek, priredimo v soglasju in s sodelovanjem vodilnih sadjarjev od prihodnje nedelje pa do binkošti celo vrsto tečajev, kjer se bo razpravljalo o potrebi vzajemnosti in združni organizaciji sadjarjev, o našem sadju na svetovnem trgu, dajali se bodo po naših najboljših strokovnjakih strokovni nasveti. Kratkostorilo se bo vse, da se naše kmetovalce-sadjarje pravočasno in pravilno informira ter usposobi, da bo njihovo delo sedaj in v bodoče imelo tudi primeren plačilo.

Takšni tečaji se vršijo v Mariboru, v Ptuj, pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pri Sv. Jakobu v Slov. gor., v Ormožu, Ljutomeru, Sl. Bistrici, Celju, Šoštanj in po možnosti še v nekaterih drugih krajih.

Prosimo sadjarje in prijatelje sadjarstva, da sodelujejo. Z voljo: usposobimo naše ljudstvo za njegov gospodarski obstanek, pojdemo na delo!

Vodstvo »Štajerske sadjarske zadruga« v Mariboru.

Sadjarjem!

Spet je tukaj čas, ko si lahko zapoje mo: »Vigred se povrne, vse se oživi.« Spomladjo oživi ter se pomnoži pa tudi kmetovo delo. Moj namen je, opozoriti sadjarje, da izpolnijo svoje dolžnosti napram sadnemu drevju. Kar je še dela zaostalo v sadonosnikih, je zanje že zadnji čas. Postržimo razkavo skorjo, mahovje in omelo ali lim z drevja, kajti pod razkavo skorjo je največ jajčec črvov in drugih škodljivcev sadnega drevja, kateri prezimujejo pod skorjo na drevju. Priznati moram, da so škodljivci začeli napadati sadno drevje kakor najljutejša armada kako dobro utrdbo. Bodimo torej na straži in odbijajmo napade sadnih škodljivcev in sicer vsi brez izjeme, ne pa samo 3 ali 4 v celi vasi. Omenim nekatere škodljivce v naših krajih, predvsem krvave uši, zelene listne uši ali grinte, cvetoderja, luba-

Kmetje, trgovci, obrtniki, uradniki!

Kako preskrbite sebe na starost?

Kako pripravite hčeram doto?

Kako oskrbite sinove, ki se bodo morali umakniti z domačije?

Ako vlagatelj mesečno:

boš imel pri obrestni meri	1 Din		10 Din		100 Din		500 Din	
	5%	6 1/2%	5%	6 1/2%	5%	6 1/2%	5%	6 1/2%
po 2 letih	25.26	25.65	252.60	256.52	2.526.—	2.565.24	12.630.—	12.826.23
po 5 letih	68.10	70.72	681.08	707.29	6.810.88	7.072.92	34.051.69	35.364.62
po 10 letih	155.02	167.63	1.550.22	1.676.84	15.502.24	16.763.44	77.511.24	83.817.21
po 15 letih	265.95	300.40	2.659.55	3.004.02	26.595.57	30.040.28	132.977.87	150.201.44
po 20 letih	407.53	482.30	4.075.37	4.823.07	40.753.78	48.230.72	208.768.91	241.153.64
po 25 letih	588.23	731.53	5.882.36	7.315.32	58.823.63	73.153.20	294.118.19	365.766.04

Po zgornji tabeli pa lahko izračunati tudi vsak drugi znesek. N. pr. ako vlagatelj mesečno po 2 Din, koliko dobiš po preteku 15 let pri obrestni meri 5%? Poišči zgoraj znesek, ki ga dobiš, ako vlagatelj po 1 Din in pomnoži ta znesek s številom dinarjev, katere nameravaš mesečno vlagati: tedaj $265.95 \times 2 = 531.90$.

Nalagajte

po tem vzorcu (tudi lahko po poštnih položnicah) pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici, Maribor

Gosposka ul. 23 registr. zadr. z neom. zavezo Gosposka ul. 23

in boste zadovoljni!

darja pod lubjem, vrbarja v deblu, gosenice glogovega belina, gosenice-zlatoritke, metulja, posebno pa jabolčnega molja ali črva, ki napada sad, kaparja in druge. Pobjamo jih lahko tudi brez velikih stroškov. Pripravne so brizgalnice za drevje; ako nekateri mislijo, da se ne izplačajo, se močno motijo. Veje rakove in sploh suho drevje, uničeno po krvavi uši, lubadarju in vrbarju, takoj odstranimo in sežgimo, če že nismo, da se jajca in črvi uničijo ter da ne napadajo še dalje zdravega drevja. Odstranimo s škarjami na drogu zapredne suhe liste, ki so gnezda gosenic glogovega belina; ostrgajmo kupčke rumenkasto-srebrnih zelo trdih jajc, pokritih z istobarnvo, mehko, razkrajajočo se volno, ki iz njih prihajajo gosenice metulja zlatoritke; jabolčnega molja pa najbolj pobjamo, če pobiramo črvice sadje in ga takoj pokrmimo svinjam; tudi kravam ne škodi. Veliko golazni bi pobili, če bi jeseni okopavali pod krono, da bi čez zimo mrčes pomrznil. Posebno prezimuje v zemlji cvetoder, jabolčni molj in krvava uš na koreninah okoli debla. Priporočam tudi škropljenje z 20%nim arborinom. S tem se pobjejo čez zimo ali tudi v zgodnji pomladi vsa jajca, ki so skoraj nevidna, krvave uši, zelene listne uši, ki so majhne črne pike na mladih poganjkih, razne goseničja jajca, kaparje in druga golazen. Tudi gnojili bomo jeseni s hlevskim gnojem, z gnojnico pa lahko do srede junija, tudi julija, če je suša, dalje pa ne, ker mora les zoriti, gnojnica pa kot dušičnata in kalijeva tvarina žene zelo na les. Da nam bodo jablane rodile, bomo gnojili s superfosfatom, kateri se zmeša 1 kg na 40 do 50 litrov gnojnice, katero razlijemo pod jablano, ko smo napravili luknje pod krono, ali pa jarke 30 do 40 cm globoko pod kapom krone, ker tam so korenice, ki sprejemajo hrano za drevo. Če je zemlja težka, mokra in neprepustna,

se mora tudi raztrositi do 2 kg živega apnenega prahu kar odzgoraj na površju, saj na apnenih tleh jablane prav obilno rodijo. — Nekoliko sem opisal spomladansko delo v sadonosniku. Sedaj pa na delo, pridne roke, zakaj v naših sadonosnikih tičijo celo milijonski zakladi. Z veseljem orodje v roke, Bog pa nam daj srečo in blagoslov! J. V.

Imam travnik na suhi slatiški zemlji. Katero gnojilo bi bolj koristilo za tako zemljo, koliko ga potrebujem za 1 oral, koliko stane in kje ga je najbolje naročiti? — Za suho zemljo je najboljšo gnojilo dobro pripravljen kompost in pa gnojnica. Če je zemlja zelo suha, nekatera umetna gnojila slabo učinkujejo, med njimi tudi apneni dušik. Kupite za 1 oral 200 kg surove kostne moke. Če pa razvažate na travnik gnojnico, vzemite za 1 oral 150 do 200 kg razklejene kostne moke, ali 200 do 300 kg Tomazeve žindre. Umetna gnojila raztrosite takoj sedaj. Najbolje jih je kupiti pri Kmetijski družbi, ali pri njenem najbližnjem skladišču, ker so tu najbolj zanesljiva. Cene za 100 kg: surova kostna moka in razklejena kostna moka 93 Din, Tomasova žindra 94 Din.

Dve leti imam že posejano štajersko deteljo. Letos pa mislim njivo prekopat in posejati lucerno. Ali bo uspeh boljši? — Če je Vaša zemlja dosti globoka, če ni mokra in ne manjka v njej apna, bo lucerna bolje obrodila kakor črna detelja. Več kot dve leti itak ne morete imeti štajerske detelje na isti njivi. Bolje pa je, da sejete lucerno na njivo, kjer ste imeli do sedaj kako okopavino, v deteljišče pa posejete jaro žito ali tudi krompir.

Katero sredstvo je najbolj učinkovito proti žvinskim ušem in za kožo ne-

škodljivo? — Koži neškodljivi in hkrati dobri sredstvi sta: 3% kreolinova raztopina (dobite v drogeriji) ter zmes iz enakih delov petroleja in ogrščičnega ali repnega olja. Treba je povsod, kjer so uši, temeljito namazati, oziroma namočiti in točno čez 6 dni to ponoviti, ker pomorimo prvič samo uši, ne pa gnid, iz katerih se v enem tednu izležejo uši. Brez ponavljanja je zatiranje popolnoma brezuspešno. Obenem z mazanjem odstranimo vso steljo in blato ter hlev temeljito pomedemo in popolnoma osnažimo.

*

Čebelarški poučni tečaj. Ob priliki 30 letnice potovalnega delovanja priredi podpisani v tekočem letu na svojem domu čebelarški tečaj, razdeljen na šest nedelj, namreč: 8. in 22. maja, 12. junija, 10. julija, 21. avgusta in 11. septembra, vsakokrat od 3. do 5. ure popoldne. Obravnavalo se bo o vseh čebelarških opravilih, kakor tudi iz čebelnega življenja in naravoslovja. Udeleženci se naj prijavijo pri podpisane do 20. t. m. z dostavkom izrecne obveze, da bodo tečaj redno, brez izostajanja obiskovali. — Ivan Jurančič, Andrejci, pošta Sv. Andraž v Slov. goricah.

Križevci pri Ljutomeru. Kmetško nadaljevalna šola v Križevcih bo priredila 10. aprila po rani maši svojo zaključno slovesnost v Slomškovi dvorani. Na sporedu so deklamacije, petje in govori. Tečajniki bodo letos prvič, odkar obstoja šola, prejeli spričevala, ki se jih res že veselo. Na prireditvi so vabljeni vsi prijatelji naše kmetijske mladine in predstavniki oblasti. Pridite, da podpremo veselje naših kmetijskih fantov, ki žele nadaljne izobrazbe.

Ormož. Gospodarska zadruga bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 24. tega meseca. Vršil se bo ob pol 9. uri predpoldne v mali dvorani Kletarske gostilne. Vsi člani in tudi vsi drugi, ki se zanimajo za delovanje zadruge so v ljudo vabljeni, da se občnega zbora udeležijo.

Enodnevni tečaj za zatiranje škodljivcev in boleznih sadnega drevja se vrši v ponedeljek, dne 25. aprila tega leta na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teo-

retičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

ZAGREBUŠKO GOSPODINJE

Na moji prodnati zemlji je krompir vsako leto krastav, dasi izmenjam seme. Katero umetno gnojilo bi temu odpomoglo? — Proti krastavosti ne pomaga nobeno umetno gnojilo, ker povzroča to bolezen posebna glivica. Njivo treba jeseni močno in po vsej površini enakomerno potrositi z žganim apnom (20 q na 1 ha), za seme pa vzemite le popolnoma zdrav krompir. Kolobarite, to se pravi, sadeže uvrstite na njihvah tako, da ne pride krompir na isto njivo prej kakor čez 6 ali vsaj 5 let. — Slično bolezen pa povzročajo na krompirju tudi pršice in ogorčice.

*

Imam bolne svinje, ki jih noge tako bolé, da že 4 tedne ne morejo vstati. Kako in s čim jih ozdravim? — Vaš opis je popolnoma nezadosten, da bi mogli na daljo določiti bolezen. Morda je to mrtvičnost križa, morda revmatizem, morda kaj drugega. Določiti bolezen in predpisati zdravljenje, bi se dalo edino le na licu mesta. Če hočete svinje izlečiti, jih dajte torej preiskati po živinozdravniku, če pa mislite, da se vam to ne bi več izplačalo, jih čimprej zakoljite. O živinozdravništvu sploh ne dajemo navodil, kar smo že svoj čas točno povedali.

*

Kje bi dobila jajca za nasad od pekinške rase in pasme Khaki Campbell ter od gosi kake dobre in težke pasme? — Jajca emdenske gosi, ki je dobra in težka, ter pekinške rase dobite pri Zadruzi za uzgoj i selekciju čistokrvne peradi u Božjakovini in pri g. Vladimírju Denku, učitelju, Markuševac, Sv. Šimen pri Zagrebu. Khaki Campbell boste pri-

nas težko dobili, pač pa pri: Frau M. Weber, Gurkau, Steinau - Oder - Land, Deutschland.

*

Kako se da napraviti iz sladkorne pese sladkor za domačo porabo? — Z domačimi sredstvi ne boste mogli napraviti iz sladkorne pese porabnega sladkorja, ker je za to treba raznih priprav in snovi in ves proces ni tako enostaven. Če peso prav drobno razrežete, jo razmočite v topli vodi in potem pustite vodo izhlapeti, boste dobili na dnu posode temnorjavno snov, ki vsebuje poleg sladkorja še beljakovine, soli, kisline in celo vrsto drugih snovi, ki dajejo sladkorju barvo in postranske neprijetne okuse. Zato čistijo v tovarnah sok, ki ga dobijo iz pese na razne načine in z raznimi snovmi: ga filtrirajo, mu dodajajo apno in nato ogljikov dvokis, česar vsega vi ne morete napraviti.

*

Slovenjgradec. Na cvetno nedeljo smo zaključili tukajšnjo gospodinjstvo nadaljevalno šolo, ki se je vršila v osnovni šoli pod vodstvom strokovne učiteljice meščanske šole gđ. Regine Gabec. Zaključek šole se je izvršil s skromno in pristržno prireditvijo. Dekleta so razstavila svoja ročna dela in nekaj močnatih kuharskih izdelkov. Ročna dela so obsegala priproste, a lične oblečke za otroke, telesno perilo, copate, jopce, nogavice in rokavice iz domače volne, nakupovalne torbice iz domačega platna, vezane okraske z narodnimi motivi za bluze in drugo. Kuharski izdelki so obsegali okusno polico, krstno štruco, ceneno orehovo torto, kekse in drugo pečivo za bolnike. Poleg praktičnega pouka so poslušala dekleta prepotrebna predavanja iz gospodinjstva in domače zdravstvo. Vezbala so se v gospodinjstvenem računovodstvu. Pri kuhanju se je večji del uporabljala Mohorjeva »Kuharica«, ki jo posedujejo dekleta večinoma sama. Z njo je bilo vodstvu prihranjeno vedno pisanje receptov ter je lahko isti čas z večjim pridom uporabljala za drugi jezikovni pouk.

*

Kar marsikdo ne ve.

Železni beton poznamo od leta 1867 sem. Njegov izumitelj je bil francoski vrtnar Monier. Napravil si je velik cvetlični lonec iz cementa in da bo močnejši in bi služil dalje časa, mu je vstavil vložek iz žice. Ko so neki tehnik to posodo videli, jim je prišla misel, da bi se tako mogle izvesti tudi velike stavbe in odtlej poznamo železni (armirani) beton.

Pradomovina naših konjev je srednja Afrika. Še danes žive tam divji konji ter bežijo v krdelih po pragozdih. Kako je prišel konj v Evropo, ni znano, mislijo pa, da se je to zgodilo preko Rusije,

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih praedev.

Nič manj drzni niso bili jeleni, srne ter zajčja zalega. Kmetom je bilo sicer dovoljeno, da so slobodno pobijali škodljivce, vendar je dohitela smrt le tu in tam kak posamezni komad in kaj je to zaleglo pri toliki nadlogi! Preplavljen je z divjačino so razlagali podeželski preroki kot nič kaj dobrega obetajoče znamenje. Napovedano je bilo, da bodo sledile divjim požeruhom še druge in občutnejše šibe božje. Zver je prvo oznanilo, da bodo obiskali kraje hudi časi.

Glede divjačine ni kazalo drugega, nego da so začele prirejati graščine s pomočjo kmetov love v velikem obsegu. Ob takih prilikah so pobili ob robih gozdov vse, kar je priteklo lovcem pod strel iz puške ali loka, pred sulico ali pod meč.

Posebno številno obiskan lov je bil organi-

15

ziran ob priliki, ko je prišel nadzirat z novimi delovnimi močmi zasedene kovačnica ter orožarno v Lesični celjski okrožni načelnik gospod Schrattenbach. Visoki gospod je pripeljal že seboj številno spremstvo izbranih plemičev iz Savinjske doline. Na Pilštajnu so ga čakali obotelski imenitniki. Določen je bil pogon za divjimi prašiči in jeleni od Lesične po takratnih pragozdih do Planine. Med strele in lovce je bila uvrščena samo gospoda, le za voditelje psov, trobentače in gonjače so izbrali tudi bolj imovite kmete. Lovska družba je bila na konjih in peš, v lahkih oblekah, oborožena s težko nerodnimi puškami in loki. Najvišji gospodje so imeli le sulice in nože za posebno velike merjasce.

Bistriška dolinica pod Pilštajnom in Hartenštajnom je odmevala od nemirnega pasjega laježa, dokler ni bilo gonjačem dano povelje na odhod za prvi pogon. Baš tedaj, ko so pričeli obkoljevati gonjači gozd nad Lesično, se je pojavila pri kovačnicah Pištelakova Ema. Njeni konji so potrebovali nove podkove, prišla je osebno pogledat, če je delo gotovo, da bi ga takoj plačala na-